

Slutrapport Future Learn-Projekt

Utveckling av bedömningskompetenser med stöd av digitala scenarier

Projektbeskrivning

Utveckling av bedömningskompetenser med stöd av digitala scenarier är ett projekt som har dels syftat till att vidareutveckla bedömningskurser inom lärarprogrammet, dels för att öka och förbättra IKT-stödd undervisning vid Stockholms universitet genom att erbjuda studenter inom lärarutbildningen möjligheter att använda olika digitala resurser för lärande i utbildning. Inom lärarprogrammet får studenter utbildning inom områden som *bedömning av och för lärande* och *utvärdering av och för verksamheter* som ingår i det allmänna utbildningsområdet. Vid institutionen för pedagogik och didaktik (IPD) erbjuds ett antal kurser på avancerad nivå (*Att organisera för, värdera och bedöma lärande* om 7,5 hp på AN, *DID II - bedömning och betyg i grundskolan och gymnasiet* om 7,5 hp på AN och *Dokumentation, bedömning och betygsättning av kunskap* om 7,5 hp på AN) som behandlar dessa kunskapsområden under studenternas senare del av utbildningen. Kurserna som erbjuds ges både som hel- och halvfartskurser samt som distanskurser. Kurserna möter behovet av att utveckla studenters förmåga att verka för och arbeta i ett målstyrt skolsystem, vilket förutsätter kompetenser i form av förmåga att kunna planera och organisera, ge stöd och återkoppling på elevers lärande samt bedöma och utvärdera förutsättningar för lärande i förskola, grundskola och gymnasieskola. Det handlar om att studenter erbjuds möjligheter att utveckla professionella kompetenser i ett kollegialt och ömsesidigt samarbete. Därför ser vi att ett samarbete med ett antal projektskolor i Stockholm skulle kunna erbjuda studenter i lärarprogrammet bästa förutsättningar att utveckla viktiga bedömningskompetenser.

Projektets mål

Det övergripande målet med projektet har varit att stärka lärarstuderandes bedömningskompetenser genom att erbjuda dem den digitala arenan *Web SP* och ett antal varierande scenarier av bedömningspraktiker inom skolformerna förskola och grundskola. Vi

har därmed velat överskrida gränserna mellan utbildning och praktisk verksamhet genom att ge lärarstuderande möjlighet att utveckla förmågor att reflektera, teoretisera och analysera olika situationer i skolvärldens praktiker. Målet för projektet har varit att med stöd av digitala resurser som *Web SP* och videodokumenterade bedömningspraktiker utveckla *didaktiska scenarier* som utgör underlag för reflektion, analys och lärande för lärarstuderande. Scenarierna har konstruerats/skapats för att låta lärarstuderande utgå från verklighetstroga exempel för att ta sig an viktiga och problematiska frågor som relaterar till diverse delområden inom bedömning *av* och *för* lärande. Scenarierna är målrelaterade aktiviteter med lärare och elever/barn hämtade från verkliga förskole- och skolmiljöer.

De är också videodokumenterade och sekventiellt designade för att kunna ingå som underlag för reflektion, analys och lärande i *Web SP*. Scenarierna som har valts ut antas stödja lärarstudenterna att upptäcka komplexa situationer och kritiska händelser inom bedömningsområdet.

Syftet med de didaktiska scenarierna är att erbjuda gemensamma underlag för både studerande, lärare och experter att diskutera och reflektera över frågor som berör *bedömning av och för lärande* samt *utvärdering av och för verksamheter* samt utgöra som exempel på möjligheter, begränsningar och dilemma från skolans värld. Meningen är att scenarierna ska stödja utvecklingen av flera viktiga professionella kompetenser som t.ex. planering, organisering, observation, bedömning, betygsättning, utvärdering och dokumentation av lärandet genom kollegial reflektion och samarbete.

Projektets genomförande

Kontakt med DSV

Under våren 2012 hade vi två strategiska planeringsmöten med professor Uno Fors vid DSV. Projektet fick tillgång till programmet *Web SP* och tillsammans med Uno Fors började vi diskutera hur programmets ramar på bästa sätt ska kunna designas för att passa våra didaktiska scenarier. Projektet har dessutom haft kontinuerliga möten där vi redovisat och diskuterat strategiska frågor kring innehåll och utveckling av didaktiska scenarier i programmet *Web SP*.

Videodokumentering

Vidare har vi under våren 2012 videodokumenterat lärande och bedömningsprocesser vid tre skolor, en grundskola åk 7 och två förskolor. I samråd med berörda lärare och förskollärare valdes ett antal målrelaterade arbetsprocesser ut för videodokumentering. Videoupptagningen berörde enbart de utvalda arbetsprocesserna. Vi ställde upp videokamera på stativ alternativt följde vi aktiviteter med bärbar videokamera. Ett stort antal minuter film har samlats in och filmerna har komprimerats av DSV. Därefter valdes lämpliga scenarier ut i samråd med berörda parter och kortades ner tidsmässigt för att läggas in i *Web SP*. Nedanstående arbetsprocesser har designas för didaktiska scenarier i *Web SP*.

<i>Grundskola åk 7</i>	<i>Förskola A</i>	<i>Förskola B</i>
Elever läser, skriver och ritar text i engelska	Barnen ritar och bygger broar.	Barnen samtalar om hel och halv och vattnets kretslopp.
Totalt ca 4 h film	Totalt ca 1½ h film	Totalt ca 1½ h film

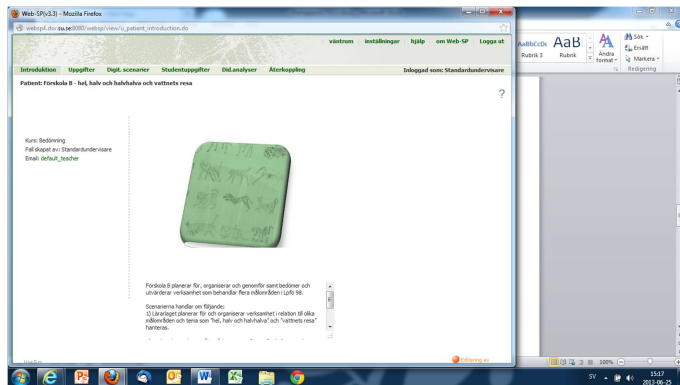
Utveckling av studentarbetsuppgifter, spridning av materialet

Hösten 2012 fortsatte projektet enligt tidplan och arbetsfördelning inom projektet. Inom projektet har scenarierna som ska ingå i *Web SP* visats och godkänts av projektskolorna. Därefter togs det - i relation till de utvalda scenarierna - fram studentarbetsuppgifter och i samarbete med institutionens lärare för berörda kurser diskuterades innehållet. En workshop kring scenarierna och bedömningsprocessen genomfördes under våren 2013 där en forskargrupp (representanter för samtliga skolformer) fick möjlighet att lyfta fram synpunkter på materialet. Slutligen har delar av projektets material prövats och utvärderats av lärarstuderande i bedömningskurser under period C och D under VT 2013. Erfarenheterna har varit genomgående positiva.

Projektets resultat och erfarenheter

Beskrivning av designen i *Web SP*

När studenterna loggar in på *Web SP* kommer de först in på en sida som visar ett antal ”bilder” över olika didaktiska scenarierna som läraren vill att studenterna ska arbeta med. Under

Under fliken *digit.scenarier* tar studenterna del av sekventiellt redigerade och distribuerade kortfilmer - *scenarier* (ca 6-10 minuter) av pedagogiska aktiviteter som i olika grad relaterar till skolformernas målområden. Filmsekvenser berör enbart arbetsprocesser som visar hur förskollärare och lärare planerar, genomför och utvärderar pedagogiska aktiviteter. Scenarierna varierar i tidslig omfattning men har alltid ett syfte och ett särskilt arrangemang av lärresurser som hanteras inom aktiviteterna av något slag. Scenarierna avslutas i och med att förskollärare/lärare tillsammans utvärderar genomförandet av de pedagogiska aktiviteterna. De filmade materialet har samlats in och redigerats på sådant sätt att hänsyn tagits till etiska principer och särskilt har vikt lagts vid att värna om barnens, elevernas, föräldrarnas och pedagogernas integritet.

Erfarenheterna av projektet

Under vårterminen 2013 har vi prövat våra scenarier i olika bedömningskurser och även i andra kurser på vår institution. Vi kan redan nu skönja en del av de positiva effekterna som filmsekvenserna ger på lärarstudenternas och även vårt eget lärande. Att kunna presentera och visa scenarier ur vardagen för studenter ökar deras förståelse för bedömningspraktiken. Filmerna kan användas av studenterna för analys av olika klassrumscenarier i de olika delarna av bedömningsprocessen – både individuellt och i grupp. Detta möjliggör problematisering och djupare diskussioner i praktiken av de teoretiska resonemangen som förs i litteraturen. Detta utgör viktiga delar av s.k. kollektivt lärande som ska prioriteras - inte minst - vid bedömningspraktiken för att öka rättsäkerhet vid bedömningar. När studenterna diskuterar dessa exempel utifrån filmerna ökar deras förståelse för bedömningspraktiken. De blir motiverade att vidare utforska sambandet mellan lärande och bedömning. Vilket i sin tur verkar stärka deras bedömningskompetens.

Tillgången till scenarierna har även bidragit till att omforma vårt eget sätt att lägga upp undervisningen och våra seminarier. Med korta filmsekvenser kan vi illustrera och problematisera olika teman inom bedömningsprocessen. Därutöver finns det en möjlighet att få igång didaktiska diskussioner om bedömningsprocessen i allmänhet och hur den ska presenteras för studenterna i vårt eget lärolag i synnerhet.

Vi har haft en del svårigheter med komprimering av filmerna dels då vi använder två olika operativ system och dels för att formatet DSV använder vid *Web SP* inte stödjer samma filmformat som vore användbart t.ex. på Mondo. Detta kan tyckas vara olyckligt då lärplattformen *Web SP* till stor del är okänd för studenterna medan användning av Mondo ingår i nästan alla kurser.

Våra framtidsplaner – hur kan resultaten användas?

Nu återstår det att pröva ut sajten fullt ut i sin helhet i flera studentgrupper och olika kurser. Därutöver fortsätter design och skapande av fler studentuppgifter till filmsekvenserna. Vi vill också systematisera användandet av scenarier för vårt eget lärande i vårt lärolag och på detta sätt kan vi sprida dessa kunskaper till kollegor. Det är naturligtvis viktigt att även utvärdera användandet av materialet av studenterna, inte minst för att få tips för fler sätt att använda, utveckla och förbättra materialet. Vi vill även utvidga användandet av datamaterialet i form av filmer från dessa tre skolor genom att erbjuda materialet som empiriskt underlag i kursen självständigt arbete för studenterna. Studenterna som väljer att skriva uppsatser i och om bedömning kan med fördel använda filmmaterialet för sin empiri. Till sist men inte minst är vi intresserade av att använda filmmaterialet till egen forskning och skriva artiklar om bedömningspraktiken som blottas genom dessa.

För vidare information om projektet vänder er gärna till:

Projektansvariga:

Fil.dr. Eva Svärden Åberg
eva.svardemo-ahberg@edu.su.se

Fil.dr. Anette Oxenswårdh
anette.oxenswardh@edu.su.se

Tel: 08-12076242

Tel: 08-120 763 25